

המקומיים חיים בצורה דומה לאבותיהם

כתב וצילם: אילן שחם

טוסקנה עילית

דמיינו לעצמכם כרמים, כפרים מימי הביניים מרוצפים באבני פאבה, כפריים חביבים החיים בצורה דומה לזו שחיו אבותיהם לפני עשרות שנים, וירוק, הרבה ירוק. עכשיו דמיינו את כל זה, בתפאורה הררית - עמקים גדולים, אגמים, נחלים שוצפים, יערות עבותים ופסגות סלע חשופות ועטורות שלג

בריכת השחייה בחווה

ה געתם לגרפניאנה (Garfagnana), מחוז קסום בצפון טוסקנה היושב על רכס הרי האפנינים הנשזר לאורכה של איטליה מצפון ועד דרום. ההיכרות שלי עם האזור התחילה בדואר אלקטרוני תמים שנחת בתיבתי בבוקר אחד. השולח: ניר, מנהל "קלאב ג'ירף". הנושא: "יש לך תכניות ל-17-13 במאי?". אני אוהב מיילים כאלו... מסתבר שחברת קלאב ג'ירף משיקה יעד חדש בטוסקנה לרוכבים הרגועים יותר, ומבקשת לשלוח אותי יחד עם הקבוצה הראשונה לצלם ולספק תמונות לצורך החומר השיווקי. הצעה שאי אפשר לסרב לה.

הגשרים של מחוז גרפניאנה

עמי ובנו עומר בטיול גיבוש

רוכבים על הסכר

בין בתי פונטקוסי

בבוקר יום הרכיבה הראשון מזג האוויר לא האיר לנו פנים, וגשם שוטף כיסה את הארץ. לאחר שהמתנו מעט והוא לא השתפר, הציע רופרט, המדריך המקומי, שנצא לטיול רגלי במערת נטיפים קרובה, ואנחנו שמחנו להסכים. בדרך למערה התפעמנו מהנוף, מהאגמים הקטנים, מהנחלים ומהמפלים שהגיחו מכל עבר בעקבות הגשם. המערה הייתה במקורה נהר תת-קרקעי שכתוצאה מחוק הכלים השלובים גם טיפס עשרות מטרים בגובה לפני שירד והגיח מן ההר. הנהר התייבש והמערה החלה לגדל נטיפים, וגם היום היא ממש חיה כשהמים, שחלחלו מן ההר מעלינו, מטפטפים בכל מקום. נהנינו בטיול ולאחר ארוחת הצהריים החלו השמים להתבהר, כך שלבשנו ברינה ובדיצה את בגדי הרכיבה ויצאנו לדרך.

לאחר ירידה קצרה גילינו את המובן מאליו - כשיש הרים, יש עליות. אבל עם עליות כאלו, מי צריך ירידות? מזג האוויר היה קריר ונעים, ודרך רחבה ונוחה עשתה דרכה מעלה בתוך היער הרטוב עם הטיפות המנצנצות מן העלים ועם השרכים המבריקים אחרי הגשם. חוויה כמעט מיסטית - רק לעצום עיניים ולהירגע. טוב, נו, מסיבות טכניות ובריאותיות כנראה שעדיף בלי לעצום עיניים. לבסוף הגענו לכמה בתים מבודדים שנשקפו מהם נופים מרהיבים. ערימת עצים להסקה הזמינה אותי לעלות לראשה לצילום מגבוה, והתחילה להתפרק כשניצבתי עליה. היה נדמה שעוד רגע הרגליים שלי ייעלמו בין גזרי העץ, עד שברגע האחרון המצב התייצב. אני צריך לבקש תוספת סיכון על הג'וב הזה.

המשכנו ליד חוות עתיקות, בדרכי כרכרות שהזמן נעצר בהן מלכת, דרך יערות וכרמים. חלק מן הדרכים היו בוציות מן הגשמים הרבים, אך בניגוד לבוץ הנורא בארץ, זהו בוץ אירופאי מנומס - קצת מלכלך, קצת מחליק, אבל לא נדבק ולא מציק. תענוג. ירידה מהירה הביאה אותנו לסכר קשתי מרשים שהתנשא גבוה מעל ערוץ הנחל מצד אחד, והחזיק אגם נאה בצדו השני. על הסכר יש שביל הליכה צר ברוחב כידון וקצת, וצלחנו אותו בהנאה רבה, המשכנו עוד קצת מעברו השני והגענו לעיירה הציורית וילה קולמנדינה. טיפסנו היישר לכנסייה שבראש הגבעה להפסקה אל מול הנוף.

בהמשך גלשנו שוב בין כרמים ושדות, כשהירוק הלח מגשמי הבוקר

הכפר רוג'יו - צ'וקולטה משוחבת בבית הקפה המקומי

עמק יפה בין כרמים ושדות

אוספים זיכרונות

יינות המגיעים מן היקבים בסביבה. את העסק מנהל רופרט - בחור בריטי ממוצא דרום אפריקאי שפגש את אנג'לה הטוסקנית, התאהב, התחתן ועבר לגור איתה בטוסקנה ולנהל עסק תיירותי. רופרט אמנם צעיר, בן כ-35, אך הספיק בחייו להיות מדריך טיפוס הרים וטיולים בנפאל, באמריקה הדרומית ובמבחר מקומות נוספים ברחבי העולם. אנג'לה התנדבה בצעירותה לאורך כשנה בבית יתומים בירושלים, ואביה, ברוננו, חרש אף הוא הרים וטבע בכל רחבי העולם, ובגילו המתקדם ליווה אותנו ללא קושי בטיולי הרכיבה. בקיצור, כיף לשבת ולשמוע סיפורים מהחבר'ה האלה.

בוקרו של יום הרכיבה השני שוב לא בישר טובות. הגשם ירד ללא הפסקה והוציא את החשק לצאת לרכיבה. למה דווקא כשאנחנו בחופשה יורד גשם בטוסקנה ועוד במאי? לאחר התייעצות קצרה החלטנו לקפוץ לעיר לוקה, עיר ימי בניימית מדהימה נוספת, וקיווינו שבצהריים הגשם ייפסק. העיר מוקפת בחומה אדירה ומושלמת באורך של כארבעה קילומטרים, ובתוכה סמטאות צרות במראה עתיק שבתוכן חנויות מודרניות באווירה של פעם, כיכרות, כנסיות וקתדרלה. הביקור בעיר היה מרשים, ובדרך חזרה רופרט עצר לבקשתנו בחנות אופניים מקומית עם מבחר עצום של בגדי רכיבה במחירים סבירים בהחלט, ואנחנו עשינו כמיטב יכולתנו לרוקן אותה. אחד החבר'ה, בלי להזכיר שמות, יצא עם לא פחות מארבע חליפות רכיבה חדשות. עכשיו אין לו ברירה אלא לרכוב הרבה...

חזרנו לחווה, אכלנו ארוחת צהריים קלה, ודמיינו שמזג האוויר השתפר. אבל המזל מאתמול לא חזר על עצמו והגשם לא פסק. הוקפצנו לגובה של כ-1,100 מטרים בכניסה לגן הלאומי האפניני טוסקו אמילינו, ויצאנו לרכיבה רטובה בדרך יער קסומה השומרת פחות או יותר על קו גובה. מסביבנו "נולדו" נחלים ומפלונים כתוצאה מהגשם, העלים הרטובים נצנצו וההרגשה הייתה נפלאה למרות הגשם שלא הסתיים. אחד ה"נחלונים" החוצים את דרכנו נראה יותר כמו נהר שוצף ברוחב עשרה מטרים. חצייתו ברכיבה לא היוותה בעיה, אך כפות הרגליים, שעד כה נשארו יבשות יחסית, הרגישו כבתוך אמבטיה קפואה של עיסת גרב רטובה.

הדרך תפסה אזימוט כלפי מעלה, הרטיבות החלה לעקוף את המעילים

היה עז ומשכר, והגענו אל פאתי קסטיליונה די גרפניאנה - עיירה מבוצרת מימי הביניים. עלינו על שביל אבני פאבה חלקלקות המוביל אל שער בחומת העיר. הקטע האחרון היה תלול למדי, וכולם איבדו אחיזה בשלב כלשהו ועברו להליכה. אפילו רופרט המדריך הוריד רגל שני מטרים לפני הסוף. זוהי עליית גברים אמיתית. למה עליית גברים? כי כל הגברים ירדו מיד חזרה לעשות ניסיון נוסף ולהוכיח שהם יכולים. כשלא מגיעים מתנשפים לקטע התלול, החיים כבר קצת קלים יותר, וכל השלושה שניסו גם הצליחו. הראינו לאיטלקים האלו מי אנחנו.

לאחר מכן עברנו לרכיבה רגועה יותר בתוך חומות הקסטיליונה, בשבילים הצרים שבין הבתים, בכיכר העיר המרובעת האופיינית, לאורך החומות וסיימנו בראש גבעה שממנה נשקפים כל בתי העיירה המבוצרת (ציורי, כבר אמרתי?) ונופים המשתרעים קילומטרים רבים לכל הכיוונים. אלי, אלי, שלא ייגמר לעולם. אין ברירה, גם מן המקום הזה היה צריך בסופו של דבר להיפרד, ואנחנו המשכנו בדרכנו, הפעם כבר במגמת ירידה, ואף פגשנו כמה סינגלים זורמים וכיפיים, לצד נחלים זורמים עם גשרי אבן בעלי תצורה אופיינית לאזור זה - משולשת למעלה וקשתית למטה.

בעצירה בבית קפה מקומי החבר'ה ביררו עם המלצרית אם יש מסיבות בסביבה הערב ואם היא מעוניינת להצטרף. שלוש גברות זקנות שישבו לצד הדרך זכו אף הן לשיחה מעניינת באיטלקית עילגת עם רוכבי אופניים מארץ הקודש. היום הסתיים בביקור באגם פונטקוסי היפה ובמעבר בעיירה בעלת אותו השם, ומשם בטיפוס הצפוי חזרה לחווה שלנו המשקיפה על העמק מגבוה. אך, איזה יום... אפשר כבר לצאת שוב?

את המקום שבו התארחנו קשה להגדיר, אך בעליו קוראים לו חווה, ולכן אשתמש במילה הזו. בארץ כנראה היינו מגדירים אותו כצימר. על שטח נרחב, על צדו של הר תלול למדי, היו פזורות בקתות המשקיפות על העמק ועל רכסי הרים עצומים מצדו השני. בין הבקתות מדשאות, כרם קטן, בריכת שחייה, סככת טיפול באופניים ואפילו מסלול גולף מקצועי שהסתתר בצד. במרכז היה בית המשפחה, ובו התענגנו על תבשיליה של אנג'לה, בעלת הבית, ועל קיאנטי, על גראפה ועל מבחר

ונויק מטבטת בינר

בני חולף גבוה מעל לאגו די ואילי

המים, המשכתי בידיים חשופות אל הירידה וניסיתי להתרכז בכביש המתפתל והרטוב כדי לא לסיים מחובק עם איזה עץ. בהפסקות, בעודנו מקפצים ומתפללים שלא ניכנס למצב של היפוטרמיה ונסיים את חיינו כקרטיב איטלקי, התבדחנו על כך שסייט בלשון עבר הוא "חוויה", ואין סיכוי שאת הסיוט הזה נזכור כחוויה. טעינו, כמוכן, וברגע שגלשנו חזרה לחווה כבר נזכרנו בבדיחות הדעת איך כמעט קפאנו, איזה נופים היו בדרך ואיזה קטעים רצו בהפסקות - חוויה.

חלק ניכר מן החוויה בחופשה בחו"ל הוא החברה. בחופשה זו הייתה לנו קבוצת חברים מנתניה ומכפר יונה - עורכי דין, אנשי עסקים, מסעדינים, מנהל מועדון שחמט ואפילו שחקן עבר של מכבי נתניה. נוסף על כך, הייתה סיוון, קיבוצניקית ואם לחמישה מהצפון וגם אב ובנו, קיבוצניקים שבמקרה היו אף הם מאזור נתניה. לא, זה לא היה טיול בר מצווה, מכיוון שעומר, הבן, הגיע למצוות לפני כ-27 שנים, ואילו עמי, האב בן ה-68, נתן לכולנו בראש גם בעליות וגם בירידות. היה תענוג בחברתם. רוצים דוגמה למה שהלך שם? מקס, בעלים של שתי מסעדות מצליחות ומפורסמות, החל בשלב מסוים, ועשה כן עד סוף החופשה, לעזור לבעלת הבית והפך למלצר שלנו: התרוצץ, פינה כלים, הוציא מנות ודאג לכל אחד באופן אישי שלא יישאר רעב. להזכירכם, הוא הגיע הנה לחופשה. אין אנשים כאלה.

בבוקר יום הרכיבה האחרון הצצנו מהחלון ולא האמנו למראה עינינו - יש שמים בין העננים. יצאנו לדרך לאחר ארוחת הבוקר. שוב טיפסנו קצת, שוב עיירות מקסימות ודרכי יער מן האגדות, וגם צ'וקולטה אחת טעימה-טעימה שלא אשכח בקרוב. והנה שוב היינו במעבר הרים, רק שהפעם ראינו היטב את כל הנוף שמסביב, ונדמה שעברנו בקרע במרחב ונחתנו בלב הרי האלפים. רופרט הצביע על רכס לבן בוהק וציין שהוא לא היה מושלג שלשום. אפשר היה קצת להבין את הקור שחשנו אתמול...

הגענו לכפר עתיק, שאליו עלו הרועים עם עדריהם בחודשי הקיץ, ובו בתי אבן ציפחה בני שתי קומות - התחתונה לעדרים והעליונה לרועים (והיו גם כמה מבנים בני קומה אחת בלבד, ככה קל יותר להתחמם בלילה...). גלשנו מטה אל אגם מרהיב שבלבו עיירה ציורית להפליא, רכבנו על גשר רכבת כמה מטרים מעל העמק וסיימנו בטיפוס בגשם

האם הגענו פתאום לאלפים?

ואת אמצעי ההגנה, חלחלה במעלה ובמורד הבגדים אל כל הנקודות החבויות ועטפה את כל גופנו. בעצירת המתנה לאחרונים התחלנו לקלוט את הטמפרטורות שהקיפו אותנו, ולכן רצנו, קפצנו והתחבקנו בניסיון להתחמם מעט. המשכנו לטפס, ומבעד לגשם ולעננים הצלחנו להבחין בבתים ציוריים, בעמקים ובהרים, שללא ספק בימים כתיקונם הם רקע מדהים לרכיבה, אבל באותו היום היינו יותר בענייני הישרדות.

במעבר ההרים הקור היה כבר בלתי נסבל לחלוטין. החלפתי לגרביים יבשות שהבאתי בתיק ולמעיל גשם מלא, אבל ברגע שהתחלנו בירידה היה ברור שזה מעט מדי ומאוחר מדי. המעיל אמנם מנע מן הרוח לחדור לעצמות, אך כל מה שמתחתיו נרטב לחלוטין וקפא מקור. אצבעות הידיים שרפו מרוב קור, ואני הסרתי את הכפפות ספוגות

בוץ אירופאי מנומס - מלכלך אך לא נדבק

לשכוח מהצבא - ולכן כה מוזר לי שאני, כמו שאר המשתתפים, נהנית כל כך. יש למקום איזה קסם אמיתי שפשוט עושה לך טוב, ולא משנה כמה גשם יורד. ■

הכותב היה אורח של חברת קלאב ג'ירף

שוטף חזרה לחווה, אבל הפעם הוא כבר היה רק הדוברבן שבקצפת החוויה היומית. אוף, כבר נגמר.

לכאורה היו לחופשה הזו את כל הסיבות להירשם בספרים כחופשה מפוספסת - במקום שלושה ימים וחצי, רכבנו רק יום אחד ועוד שני חצאים, כשאחד החצאים הללו הזכיר במאפיינים רבים את מה שרצינו